

POV Overblik

Bliv medlem allerede i dag!

Kun 25 kr/md. - Ja, tak!

Bøger · Kultur | Læsetid 4 min.

Alana S. Portero har begået en poetisk perle af en debutroman

Foto: Flor Downes

CARINA WØHLK

15.09.2025

BØGER // ANMELDELSE – Uvaner af Alana S. Portero er queerlitteratur. Men bogen er så meget mere end transaktivisme på tryk. Den er en smuk dannelsesroman – en broget og bevægende beretning om en hjerteskrærende skæbne.

Uvaner

Forfatter: Alana S. Portero

Forlag: Gyldendal

Oversat fra spansk af Liv Camilla Skjødt

Udkom d. 18. august 2025

Nogle bøger må bare ikke få en ende. Læsningen af det sidste kapitel udskydes igen og igen. Fordi læseren ikke kan bære at slippe hovedpersonen og det univers, som fortællingen folder ud. Sådan forholder det sig med *Uvaner*, som er Alana S. Porteros debutroman.

Og hvilken debut! Alana S. Portero, som netop har besøgt Louisianas litteraturfestival, er spansk digter, dramatiker og LGBT+-aktivist. Nu har hun så også skrevet en roman. Kraften fra hendes digteriske åre fosser igennem hver eneste side.

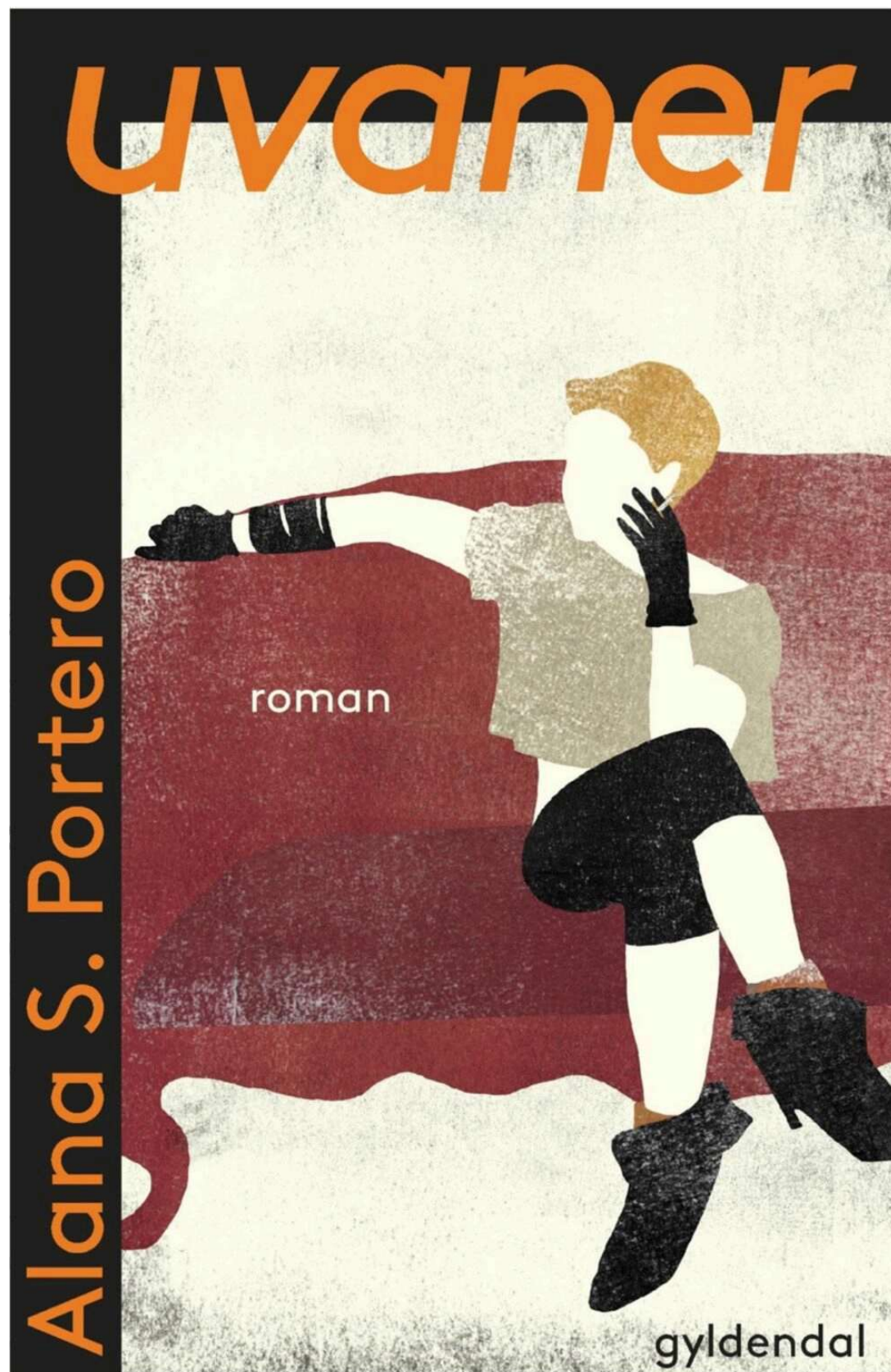
Alana S. Porteros pittoreske persongalleri

Bogen handler om Alejandro, som læseren følger fra femårsalderen og op igennem de formative år. Alejandro er en følsom og gammelklog pige. Med klap for det ene øje og briller, der er alt for store til hendes ansigt. Med lidt for meget på sidebenene og en tunge, der snubler over ordene.

Med denne grumme sidehistorie former Portero læberne til et feministisk kampråb

Hun elsker mytologi og makeup. Og undrer sig over sin krop. For den tilhører en dreng. Og hun er jo en pige.

Alejandro bor med sin kærlige familie i arbejderkvarteret San Blas i udkanten af Madrid. Bydelen er præget af vold og heroinmisbrug. Men San Blas byder også på menneskelig mangfoldighed, hvilket måske er en hjælp for den, der "ved, at der alt i alt venter én et kompliceret liv".

Alana S. Porteros skildring af kvarterets persongalleri er formidabel. Læseren kan både se, høre og lugte karaktererne. Fra den groteske gamling, kaldet Parykken, der forbander Alejandros mor, så hun "i stedet for en tyrefægtersøn fik... en transdatter", til den kiksede transkvinde Margarita, der opofrende passer sin gamle mor.

Toksisk maskulinitet

I sin opvækst eksponeres Alejandro for en toksisk maskulinitet, som næsten ikke er til at holde ud at læse om. En brutal nabo udsætter systematisk sin familie for overgreb af både verbal, fysisk og seksuel karakter. Alle kan høre, hvad der foregår.

Efter hvert overgreb trøster kvinderne i opgangen overgrebsmandens kone med lune retter og varme ord. Men hvad Alejandro endnu ikke har erkendt – og desværre alt for hurtigt kommer til at erfare – er, ”at machovold udøves, uafhængigt af hvad vi kvinder enten gør eller undlader at gøre”.

“Er det en dårlig vane at tage kvindetøj på, når man er født med en tap mellem benene? Eller er det snarere en alvorlig uskik at skade et medmenneske, bare fordi hun lever åbent som transkvinde? Svaret burde give sig selv

Med denne grumme sidehistorie former Portero læberne til et feministisk kampråb. Men hun placerer også sin hovedperson i spændingsfeltet imellem et omsorgsfuldt kvindefællesskab og et maskulint kodeks, hun ikke forstår meningen med. Det grundlæggende spørgsmål er: Hvor hører Alejandro hjemme?

Kønsdysfori versus eufori

Som årene går, bliver kønsdysforien mere og mere udtalt for Alejandro. Hun lever et ensomt liv, fuldt af hemmelighedskræmmeri og frygt for afsløring. Sådan er det. ”Alle transpiger vokser op alene.”

”Uvaner er Alana S. Porteros debutroman. Der må være flere bøger på vej. Det skal der være – og der er al mulig grund til at forvente sig noget stort af Porteros forfatterskab,” skriver Carina Wøhlk. Foto: Nacaru via Wikimedia Commons

Hun bliver ung i en tid, hvor hiv og aids raser. Det kan i sig selv hæmme seksualiteten. Og med tiden udvikler hendes krop sig til noget, der slet ikke passer til hendes ”prinsessesjæl”. Hun ser på sig selv som ”vanskabt”.

Heldigvis møder Alejandro den udenlandske officersøn Jay. I samværet med ham glider dysforien lidt i baggrunden til fordel for forelskelsens eufori. Lige indtil nogen med et ”føj” flår det unge kærestepar fra hinanden. Jay forsvinder og efterlader Alejandro med kærestesorg og ”en åben rift i...det mentale helbred”. Hun indser, at hun må leve sit liv ”under normalitetens radar”.

Dobbeltliv

Og hvad er det så for et liv, hun kan leve? Et dobbeltliv, hvor hun om dagen imiterer mænds adfærd og ser fodboldkampe for at oppebære en form for alibi som mand – og om natten giver sig selv som transkvinde i en subkulturel jungle. Dag og nat har hun bevidstheden om, at transkvinder er lige så sårbare byttedyr som kvinder – og at hun derfor må tage forholdsregler for at værne om sin sikkerhed.

Mens Alejandro kæmper for at navigere i sit dobbeltliv, møder hun Eugenia med tilnavnet Karamel. Den flamboyante transdiva, der udøver verdens ældste erhverv, giver Alejandro det kvindefællesskab og den søstersolidaritet, hun har længtes efter. De taler aldrig om, hvem Alejandro er, men en dag konfronterer Eugenia

hende. Hun siger lige ud, at dobbeltlivet ikke holder: ”Det er døden, min skat, det er døden.”

Eugenias ord og Alejandros egen higen efter frihed får hende til at sænke paraderne og løfte hagen. Dobbeltbevægelsen kommer til at koste hende dyrt. Hun udsættes for en voldsom hændelse, der sender hende ned i dybet; et dyb, hun først kommer op fra 13 år senere. Mærket vender den nu voksne Alejandro tilbage til San Blas. En cirkel er sluttet – og en transkvinde fra barndommens land bliver den, der får livet til at åbne sig på ny.

Smuk dannelsesroman

Uvaner er queerlitteratur. Men bogen er så meget mere end transaktivisme på tryk. Den er en smuk dannelsesroman – en broget og bevægende beretning om en hjerteskrærende skæbne.

Bogens titel er også interessant. En uvane er en dårlig vane, en uskik. Hvad vil forfatteren med den titel? Måske anspore til refleksion: Er det en dårlig vane at tage kvindetøj på, når man er født med en tap mellem benene? Eller er det snarere en alvorlig uskik at skade et medmenneske, bare fordi hun lever åbent som transkvinde? Svaret burde give sig selv.

Uvaner er fænomenalt oversat af Liv Camilla Skjødt, der med sin sproglige indlevelse er med til at højne læseoplevelsen: en oplevelse, som desværre får en ende. Men fortvivl ikke. Bogen er, som nævnt, Alana S. Porteros debutroman. Der må være flere bøger på vej. Det skal der være – og der er al mulig grund til at forvente sig noget stort af Porteros forfatterskab.

[Klik dig videre til mange flere boganmeldelser her.](#)

Alana S. Portero

Dagens udvalgte

gyldendal

queerlitteratur

CARINA WØHLK

Carina Wøhlk er uddannet som teolog fra Københavns Universitet i januar 1993. I oktober 1997 blev Carina Wøhlk ansat som sognepræst og funktionspræst ved Helligaandskirken i København. Siden september 2015 har hun fungeret som sognepræst i Frederiksværk-Vinderød sogn i Nord...

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**